

Uznesenie Výboru regiónov „Udržateľná budúcnosť pre hospodársku a menovú úniu (HMÚ)“

(2013/C 62/02)

VÝBOR REGIÓNOV (VR)

- so zreteľom na závery Európskej rady z 13. – 14. decembra 2012,
- so zreteľom na správu s názvom „Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii“, ktorú vypracoval predseda Európskej rady Herman Van Rompuy spoločne s predsedom Európskej komisie, prezidentom Európskej centrálnej banky a predsedom Euroskupiny (5. decembra 2012),
- so zreteľom na oznámenie Európskej komisie s názvom „Konceptia pre rozsiahlu a skutočnú hospodársku a menovú úniu (COM (2012) 777/2 – 28. novembra 2012)“,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 20. novembra 2012, ktoré obsahuje odporúčania Komisii v súvislosti so správou predsedu Európskej rady, predsedu Európskej komisie, predsedu Európskej centrálnej banky a predsedu Euroskupiny nazvanou „Smerom k skutočnej hospodárskej a menovej únii“,
- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 16. januára 2013 o verejných financiách v HMÚ 2011 – 2012;

1. zdôrazňuje, že upevnenie hospodárskej a menovej únie (HMÚ) v členských štátoch má zásadný význam pre zabezpečenie udržateľného rastu, sociálneho pokroku a ďalšej politickej integrácie v rámci EÚ;

2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré otázky týkajúce sa rozpočtovej a hospodárskej politiky, ktoré boli zdôrazňované v dokumente Komisie nazvanom „Konceptia pre rozsiahlu a skutočnú hospodársku a menovú úniu“, ako aj v správe predsedu Európskej rady, predsedu Európskej komisie, predsedu Európskej centrálnej banky a predsedu Euroskupiny, neboli zohľadnené v záveroch Európskej rady a boli odsunuté na zasadnutie Európskej rady v júni 2013;

3. žiada, aby regionálne a miestne orgány boli zapojené do procesu európskeho semestra na úrovni členských štátov a VR na úrovni inštitúcií EÚ, pretože fiškálne riadenie zahŕňa aj hospodárske riadenie na miestnej a regionálnej úrovni. Aby bolo fiškálne riadenie účinné, mali by byť jasne a jednoznačne rozdelené právomoci medzi EÚ, členskými štátmi a miestnou a regionálnou úrovňou;

4. zdôrazňuje, že európske rozhodnutia spojené s HMÚ majú zásadný vplyv nielen na vnútroštátne financovanie, ale aj na financovanie na nižšej ako vnútroštátnej úrovni. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že článok 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zaručuje o. i. autonómiu v daňovej oblasti na nižšej ako vnútroštátnej úrovni. Preto žiada, aby sa vytvárala väčšia súčinnosť medzi rozpočtom EÚ, štátnymi rozpočtami a rozpočtami na nižšej ako celoštátnej úrovni;

5. pripomína v tejto súvislosti výzvu Európskeho parlamentu ⁽¹⁾, aby sa Komisia v nasledujúcom ročnom prieskume rastu

„plne zamerala na úlohu rozpočtu EÚ v procese európskeho semestra a zdôraznila jej význam tým, že poskytne faktické a konkrétne údaje o jeho podnecujúcom, katalytickom, synergickom a komplementárnom účinku na celkové verejné výdavky na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni“;

6. opakovane vyjadruje podporu výzve Európskeho parlamentu adresovanú členským štátom, aby zväzili podpis Paktu sociálnych investícií, ktorý je založený na modeli Paktu Euro Plus. Týmto by sa stanovili ciele pre sociálne investície, ktoré musia členské štáty realizovať, aby splnili ciele stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti, sociálnej oblasti a v oblasti vzdelávania;

7. zdôrazňuje, že úsilie o prekonanie hospodárskej krízy by sa teraz malo zameriavať na ďalší rozvoj nových mechanizmov, ktoré už boli prijaté a preskúmanie toho, či riadne fungujú, ako aj na zohľadnenie miestnej a regionálnej úrovne v rámci európskeho semestra;

8. víta skutočnosť, že v záveroch Európskej rady ⁽²⁾ sa zdôrazňuje, že „možnosti, ktoré ponúka existujúci fiškálny rámec EÚ na vyváženie potreby produktívnych verejných investícií s cieľmi v oblasti fiškálnej disciplíny“, možno využiť v preventívnej časti Paktu stability a rastu. Tento cieľ sa ukazuje ešte aktuálnejší v súvislosti s nedávnymi zisteniami Medzinárodného menového fondu, že tzv. fiškálne multiplikátory, ktoré merajú negatívny vplyv rozpočtovej konsolidácie na rast, boli „výrazne vyššie“, ako predpokladali analytici počas dlhovej krízy. Očakáva preto od Komisie, že sa touto otázkou bude naďalej zaoberať vo svojom ohlásenom oznámení o kvalite verejných

⁽¹⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu „Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politik: plnenie priorít na rok 2012“.

⁽²⁾ Závery Európskej rady, 13. – 14. decembra 2012, I. Hospodárska politika, bod 2.

výdavkov, ktoré by malo o. i. zväziť oddelenie *bežných výdavkov od investícií* pri výpočtoch rozpočtového deficitu, tak aby nezaťažovalo z dlhodobého hľadiska čisto ziskovým verejným investíciám;

Integrovaný finančný rámec

9. zdôrazňuje, že v dôsledku nedostatočného fungovania bankového sektoru vo viacerých členských štátoch, ako aj v celej únii sú ohrozené verejné financie, čo má osobitný účinok na miestnej a regionálnej úrovni, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že náklady na zvládnutie bankovej krízy musia znášať najmä daňoví poplatníci, čo bráni rastu reálnej ekonomiky;

10. zdôrazňuje, že akékoľvek opatrenia, ktoré boli prijaté v súvislosti s bankovou úniou, by malo sprevádzať zvýšenie transparentnosti a zodpovednosti vzhľadom na to, že tieto opatrenia môžu mať zásadný vplyv na verejné financie na úrovni členských štátov, ako aj na miestnej a regionálnej úrovni a taktiež na banky a občanov.

11. víta dohodu Rady a Európskeho parlamentu o jednotnom mechanizme dohľadu ako regulačného rámca pre banky v Európskej únii a v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu regionálnych bánk pri poskytovaní kapitálu malým a stredným podnikom, ako aj na verejné investičné projekty zamerané na územný rozvoj;

12. podporuje návrhy na prijatie smernice o ozdravení a riešení krízových situácií a smernice o systémoch ochrany vkladov a súhlasí s tým, že obidve smernice sa musia prijať prioritne. Zdôrazňuje však, že pravidlá zavedené na základe týchto právnych predpisov, a najmä monitoring a systém kontroly, musia byť primerané;

13. sa domnieva, že dlhodobý cieľ jednotného európskeho režimu ochrany vkladov si vyžaduje jednotné, spoločné a striktné požiadavky, ktoré budú v dostatočnej miere zohľadňovať špecifické podmienky v jednotlivých členských štátoch platiace vo finančnom sektore;

14. žiada, aby Európska komisia urýchlene vypracovala právny predpis nadväzujúci na Liikanenovu správu⁽³⁾ o právnom oddelení niektorých osobitne riskantných finančných činností od bánk prijímajúcich vklady v rámci bankovej skupiny;

15. sa pýta Komisie, prečo odsunula svoj záväzok predložiť správu o zriadení nezávislej európskej ratingovej agentúry na koniec roku 2016;

Integrovaný rozpočtový rámec

16. súhlasí s tým, že HMÚ musí byť doplnená o pravidlá vlastnej rozpočtovej politiky a v tejto súvislosti podporuje rýchle prijatie balíka dvoch právnych aktov, ktorý doplní balík šiestich právnych aktov, ako aj Zmluvu o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii, ktorá vstúpila do platnosti na začiatku roka 2013;

17. podporuje výzvu Európskeho parlamentu adresovanú členským štátom, aby „objasnili zodpovednosť, úlohy, fiškálne prevody a zdroje príjmov jednotlivých úrovni správy (vnútroštátnej, regionálnej a miestnej) pri zabezpečovaní rámca pre zdravé a udržateľné verejné financie, najmä zohľadnením vplyvu Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii na miestnu a regionálnu rozpočtovú samostatnosť“. Preto odporúča, aby v súlade so zásadou viacúrovňového riadenia boli miestne a regionálne orgány náležite zapájané do ďalšej tvorby týchto pravidiel, ako aj do ich uplatňovania;

18. vyjadruje poľutovanie nad tým, že závery Európskej rady sa nezmieňujú o potrebe fiškálnej kapacity zameranej na vnútroštátne hospodárske reformy a na absorbovanie asymetrických otrasov. VR je presvedčený, že takáto fiškálna kapacita je potrebná na dosiahnutie prehlbenej a skutočnej HMÚ;

19. sa domnieva, že ak bude zavedená fiškálna kapacita, mala by byť podmienená spoločným rozhodovaním a realizáciou na úrovni HMÚ, ale takisto by mala byť otvorená na dobrovoľnom základe pre členské štáty mimo eurozóny;

20. podporuje výzvu Európskeho parlamentu adresovanú Komisii, aby čo najskôr predložila plán na spoločnú emisiu nástrojov verejného dlhu;

21. predpokladá, že, ak bude zavedená fiškálna kapacita, v krátkodobom horizonte by sa mala riešiť oddelene od viacročného finančného rámca a v dlhodobejšom horizonte by mal byť pre ňu vyčlenený rozpočtový postup týkajúci sa osobitne HMÚ, avšak len za predpokladu, že budú dodržané postupy, ktoré stanovuje zmluva, a že na základe toho bude zachovaná transparentnosť a demokratická kontrola;

Rámec pre integrovanú hospodársku politiku

22. domnieva sa, že stratégia Európa 2020 je kľúčom k posilneniu hospodárskej zložky HMÚ, pričom dôraz sa v posledných rokoch kladol hlavne na jej menovú časť;

23. zdôrazňuje význam rastového potenciálu vyplývajúceho z realizácie ustanovení pre jednotný trh, pokiaľ tento trh bude riadne fungovať a zameriavať sa na kľúčové oblasti, v ktorých existuje priestor pre inováciu a vytváranie kvalitných pracovných miest;

24. víta vytvorenie mechanizmu na silnejšiu koordináciu, zblížovanie a posilnenie štrukturálnych politík na základe mechanizmov zmluvnej povahy medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ, pod podmienkou, že sa nebude obchádzať demokratická zodpovednosť. Súhlasí s tým, aby sa tieto dohovory prijímali individuálne a aby sa im poskytla dočasná, cieleňá a pružná finančná podpora. V tejto súvislosti zdôrazňuje špecifickú úlohu financovania investícií na miestnej a regionálnej úrovni, a preto žiada, aby boli miestne a regionálne orgány zapojené do prípravy takýchto zmluvných dohôd, pričom sa musia zároveň rešpektovať aj vnútroštátne právne predpisy;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf

25. v plnej miere súhlasí s tým, že hospodárske politiky sa musia zamerať na podporu silného, udržateľného a inkluzívneho hospodárskeho rastu, posilnenie konkurencieschopnosti a podporu zamestnanosti, aby Európa zostala vysoko atraktívnym sociálnym trhovým hospodárstvom a aby sa zachoval európsky sociálny model. Zdôrazňuje, že hlavnými nástrojmi na dosiahnutie týchto cieľov sú stratégia Európa 2020 a ročný prieskum rastu;

26. víta návrh, aby sa najprv viedli rokovania o všetkých veľkých reformách hospodárskej politiky, ktoré majú členské štáty v pláne realizovať, a aby si ich členské štáty prípadne medzi sebou koordinovali. Zdôrazňuje, že na európskej úrovni by sa na takejto diskusii mali zúčastniť inštitúcie a poradné orgány EÚ a na úrovni členských štátov by to mali byť miestne a regionálne orgány, ako aj ostatné zainteresované strany.

27. víta, že v správe Európskej komisie z roku 2012 o verejných financiách v HMÚ sa nachádza kapitola venovaná miestnym a regionálnym verejným prostriedkom a požaduje, aby Komisia aj v budúcich správach dokázala analyzovať fiškálnu decentralizáciu;

28. víta návrh zachovať päť priorít stanovených v marci 2012 predstavený v rámci ročného prieskumu rastu a zasadzuje sa o začlenenie týchto prvkov:

— doplnenie regionálneho rozmeru do ročného prieskumu rastu, ktorý zdôrazňuje miestny a regionálny rozmer stratégie Európa 2020, rešpektovanie zásady subsidiarity

a rozdelenie právomocí v každom členskom štáte, pokiaľ ide o odporúčania pre jednotlivé krajiny a prípravu národných reformných programov,

— zapojenie zástupcov miestnych a regionálnych orgánov do nepretržitého dialógu medzi Európskou komisiou a členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o témy, ktoré priamo súvisia s miestnymi a regionálnymi právomocami;

Posilnená správa: demokratická legitimita a zodpovednosť

29. zdôrazňuje, že pri rozvoji HMÚ sa musí zabezpečiť demokracia a legitimita. VR preto víta, že Európsky parlament má mať kľúčovú úlohu v tomto procese, ako aj to, že sa majú do neho zapojiť národné parlamenty. Žiada takisto zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do tohto procesu, a to najmä regiónov s legislatívnymi právomocami a ich parlamentov;

30. žela si, aby sa zvýšila úroveň demokratickej zodpovednosti trojice predsedníctiev prostredníctvom vypočutí jej členov Európskym parlamentom;

31. konštatuje, že diskusia o HMÚ je úzko spojená so všeobecnou diskusiou o budúcnosti EÚ, ku ktorej si VR žela aktívne prispieť v záujme toho, aby prezentoval názory miestnych a regionálnych orgánov EÚ;

32. poveruje predsedu Výboru regiónov, aby toto uznesenie predložil predsedovi Európskeho parlamentu, predsedovi Európskej rady, predsedovi Európskej komisie, írskemu predsedníctvu Rady EÚ, ako aj nadchádzajúcemu litovskému predsedníctvu.

V Bruseli 1. februára 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO